

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕПЛАТУ ПРИМА

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:

ЗА СРБИЈУ . . . . . 6 ДИП. МЕСЕЧНО

ОД ЈЕДНОГА БРОЈА . . . . . 0.40 ДИП.

ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА 15 ДИП. МЕСЕЧНО

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:

РАНКО ПЕТРОВИЋ, ДОБРОСЛАВ РУЖИЋ, ЉУБ. П. ЋИРИЋ.

БРОЈ 113

УТОРАК 2 АПРИЛА 1891

ГОДИНА I

87 САСТАНАК

7 марта 1891 год. у Београду.

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Паја Вуковић

СЕКРЕТАР

Љуб. Јоксимовић

(НАСТАВАК)

(Одговор на интерпелације: Н. Милошевић)

Мени се, господо, чини да је целокупна наша радња, да се српска историја понови и какве су мане биле у старој историји такве су мане и у новијој. Ми се непрестано упињемо да докажемо како нико не ваља, како ничија радња не ваља, а нећемо да одвојимо мане и погрешке и да уздигемо оно што је добро и узвишено, па ма то добро ма која влада и човек учинио. Тим би учинили да ојача у опште морал у народу и правилно гледиште на политику.

То ме је гонило да устанем и да као посланик кажем како мислим. То је моје гледиште било вазда, тако је данас а тако ће и у будуће остати.

Ја мислим, господо, да ћемо један пут поћи другим путем. Кад бисмо промерили колико смо времена издангубили у овако ситничарским радњама — можда ће то за некога бити и увреда, али ја мислим да су то доиста ситничарски радови, јер не доносе никакве користи већ само штете. Кад смо говорили о буџету најмање смо говорили о цифрама, него са другим рачунима и много смо дана изгубили радећи у опште тако. Ми непрестано коримо једни друге и износимо како једни другима не верујемо, да чине добро, и ја не знам како ће се мишљење о нама у народу створити.

Ја мислим да је г. интерпелант имао намеру да ову ствар покрене те да стиса партиске страсти, али на жалост, како се даље развила дебата о тој ствари, та његова намера није постигнута и ствар како смо је ми схватили раније, схватамо је и сад, а како сте је ви раније схватили тако је и сад схватате, а тако исто остало је и оно мишљење које је народ створило о смрти Адамовој само сте подгрејали оно стање које је у народу било заборављено. Пошто је одговор министров задовољавајући, сад се овде распаљено поново говори о смрти Адамовој, и да се народ наново свађа. Једни ће и даље говорити да су ови криви, а други да нису, па ја мислим да је најбоље да се преко ове ствари пређе на дневни ред.

Коста Динић — Господо, ја нећу да вас морим дугим говором, јер и ви сте заморени као и ја слушајући, али као

лекар морам да проговорим неколико речи, јер се опозиција, а највише г. Авакумовић, често обраћа лекарима, да они о овоме проговоре. Ја ћу са свог гледишта проговорити коју. О смрти Адамовој ја ћу задржати оно гледиште и мишљење, које сам имао од 10 година на овамо; узрок његове смрти сумњив је и остаће иста сумња још 50 год. или ћемо само то оживљавати овим дискусијама.

Ја сам јуче прочитао секциони протокол и видео сам да је Адам умро од дупле пнеумоније, обостраног запаљења плућа. Али прва погрешка ондашње власти та је, што је човека болесна и слаба затворила; то је био први и непосредни узрок смрти. Дакле Адам је доведен са дуплом пнеумонијом у апс, и то је капитална кривица за људе, који су учинили то; такав поступак већ је убиство. Лекарском секцијом истина је нађено да је умро од пнеумоније дуплексе; ја наравно, не могу рећи да је баш отрован, али исто тако није искључена могућност да је он могао бити покрај те болести и отрован. Нећу да тврдим да је отрован, али има могућности да је баш отрован и то је та сумња, која ће вечито остати. — Ја ћу да наведем један пример из моје праксе, па ћу да вам кажем како ја о овоме мислим. Пре извесног времена извршио сам у Паланци једну секцију над човеком, за кога је фамилија држала да је отрован и захтевала секцију. При таквим испитивањима ми не узимамо само дроб; нама је дужност да испитамо све органе тела, да видимо да ли је могло бити других узрока смрти. Секцирјући тога човека ја сам видео два узрока смрти његове и у мом секционом протоколу ја сам забележио промене паталожске у мозгу, које могу бити довољан узрок смрти; ја сам дао своје мишљење да је овај човек умро од тога независно од онога шта ће показати хемиска анализа. То је моје мишљење; ја ћу га бранити научним путем. Дакле кад бих ја правно секцију Адамовог тела ја бих ово нашао. Постоји сума да је он умро; и ако из секционог протокола излази да је имао запаљење плућа. Један човек може бити отрован, али у исто време и да је болестан од запаљења плућа. Истина ја не могу да кажем поуздано да је отрован, али не може се то двоје искључити, јер као год што здрав човек може бити отрован, тако исто може бити отрован и онај који је болестан. Мени се не може замерити што ја имам основане сумње; и слажући се с мојим пријатељем Ђоком Анђелковићем, ја мислим да треба ослободити оне људе из недостатка доказа, а осудити их на полицијски надзор, на онај надзор, који су они установили, а који ћемо ми за који дан да сузбијемо. (Жагор, смех). И ја сам био ослобођен из недостатка доказа, а осуђен на три године полицијског надзора за једно дело, за које постоји сумња да сам веле — издајник. — Под том сумњом ви ћете господо вечито остати, то је моје тврдо убеђење.

Велизар Кундовић — Господо, да ми либерални послиници, који седимо на левој страни скупштинске дворане,

имамо моћ говора каквог Златоустог Јована и да вам изађе Свети Петар па да каже, да либерали нису криви за Адамову смрт — ви ћете онег казати: јесте криви су. Код свију ових јасних доказа, које је ваш министар јавно показао у Скупштини, ви опет излазите с тврђењем да има нечега, и ако дела тврде противно. Верујте да ја, што се мене лично тиче, а мислим да тако мисле и моји другови, никад не говорим због вас; и ову интерпелацију, коју смо поднели, нисмо поднели због вас, него због јавног мњења, па нека оно види, колико је ваше гледиште праведно и са каквим се средствима ви служите у борби с вашим противницима политичким.

Ви нам не можете да пребаците да смо земљу задужили и да смо расипкуће. Не; ви често још кажете да смо ми циције и тврдице. Тако вам је најбољи доказ што смо вам оставили буџет са 19 милиона, а ви га пењете до 57 милиона. Ви нам дакле не можете да пребаците ни зашта, не можете да пребаците либералима никакву неправилност, па мислите да се послужите подметањем, које чините на сваком кораку и с тога нам и подмећете Адамову смрт, за коју либерална влада нема ничега на својој савести.

Кад, господо, узмемо, фотографију Скупштине како се она у овом питању појављује, ви ћете видети како је она различна, како је она подељена. Министар унутрашњих дела излази отворено и каже: да нема доказа да је Адам отрован, али на најважније питање у интерпелацији — мислили да предузима анализу и какво је његово мишљење по тај ствари? — Он ћути; држи да не треба па то да одговара. А ви сами шта чините? Ви узимате други основ и кажете: није доказано да је Адам отрован, али има основа сумње да је то било, и тиме хоћете да то остане у сумњи што је и пре било, те да свет мисли да су либерали занета тровали и апсили људе. (Чује се: јесу, јесу). Чак ваши прваци су ишли јуче у свом говору тако далеко, па говорили да је вођа либерала наложио да се Адам отрује, а данас то порицете и кажете да није.

Што се тиче личности Адамове, ја немам ништа да кажем; могу да напоменем да је Адам и мој школски друг као што је Пашићев и Пере Велимировића. Ми смо заједно ишли у школу, били заједно у једној скампији и боље се познајемо. Могу да кажем да је био човек особенак; кад смо имали испит у школи, он се дигне и отиде кући а испит није хтео ни да полаже. Он је био врло миран човек. Избегавао је друштво. Ако је што мислио да уради, радио је сам и без да коме шта о томе и каже. Није био никакав агитатор а ни говорник и с тога такав човек није могао бити опасан никаквој влади, те да би желели његову смрт. И кад се отворено каже да се Адам зове да се саслуша по извесној кривици, па му се даду боље угодности него што их има код куће, онда ја мислим не може из тога да се испреда ништа. Ја сам био у затвору где се затварају злочинци, где нисам могао целе ноћи да спавам од стеница, па ипак нисам хтео да бацам кривину за то на целу странку, нити сам мислио да је председник министарства наредно да се чини тако са мном. А је ли лено што ви Адамову смрт и подмећете либералијој влади. Заиста не?

Ви знате, господо, да је Адам умро у почетку 1880 год. После кратког времена дошла је напредњачка влада и ви сте ту ствар покренули у Скупштини и Скупштина је одредила два комесара Николу Пашића и Ацу Станојевића да ту ствар извиде. Овде је бивши министар Гарашанин и нека он каже како је онда звао те људе да дођу у министарство и да раде па томе, ако има што, међутим они никад нису хтели то да чине, него нашли су за нужно да подгревају ту ствар потајно, а да се не сазна право стање ствари. Најглавније питање у нашој интерпелацији то је, којим тражимо да министар унутрашњих дела одговори какво је његово мишљење о овој ствари и мисли ли да подигне кривичну истрагу а међутим он ћути. Онај човек, који би могао најбоље да расправи ту ствар, а то је г. Пашић, он валази да сад не треба да дође у Скупштину, а то није поштено. Ви понова излазите и кажете има неке основане сумње, сумње да је Адам

неприродном смрћу умро. Да би и то уклонили, те да се и та сумња уклони ја предлагем овај начин да се ствар прекрши: да се нареди кривична истрага, а по потреби и хемијска анализа, а дотле да се одложи дефинитивно решење ове интерпелације.

Молим 10 посланика да ме потпомогну. (Потпомажу га).

Министар унутрашњих дела Ј. Ђаја — Господо, после два дана дебате, која се оволико распалила и заузела нам скупоцено време, ја опет питам себе: нашто све ово? Ово је једна даугуба и за ово време могли смо свршити много кориснијих ствари, а не да се бавимо оваквим инкриминацијама и старим сумњичењима. У опште ако интерпеланти мисле да нека сумњичења сузбију овде у Скупштини, т. ј. на месту где се две политичке странке боре, једна у већини, а друга у мањини, ја држим, и у напред сам знао, да су негодесно исприште изабрали; јер овде и политичка нерасположења и памћења и осећања чине да се овакве ствари не могу никад ни с једне ни с друге стране расправљати хладнокрвно. Ја држим да је крајње време да у овој земљи буде мира и рада а не вечита раздраженост и страсне борбе. Покренут овим мислима, кад сам почео одговарати на интерпелацију, најстроже сам се држао факата тако да ми не измакне никаква реч, која би могла изазвати раздраженост. С тога сам само читао акта, те нисам хтео одмах ни одговарати на она питања, којима г. интерпеланат мене пита, шта сам по овој ствари урадио и шта мислим радити. Сада ћу при крају дебате одговорити и па то, и ево мог јасног одговора: прво: лекарским извиђањем несумњиво је констатовано: да је стање плућа Адамових било у тако, да отуда произлази смрт; друго, никаквих доказа нема, по коме би се могло тврдити да је покојни Адам насилном смрћу уморен; треће, ондашња влада ставила је па расположење пријатељима Адамовим један део дроба, но они нису од тога чинили употребу. Ја констатујем како је стање ствари и то ми је дужност да учиним. (Опозница: хвала вам на томе).

Ма да ми је испрва тешко било разумети зашто се ова ствар оволико отегла, и ради какве је користи потрнута сада ми је то мало објашњено, кад сам чуо, како се грчевито г. Авакумовић хвата за једну француску реч, коју је изговорио Раша Нинић, те отуда покушава да извуче неке користи из ове ствари и да је представи тако, као да радикална странка и сада сумњичи једну веома истакнуту личност. Ја изјављујем овде да то сумњичење није сада нити је икада било управљено онде, где би хтео навести г. Авакумовић. До те личности не допиру така сумњичења онако исто, као што је и друга личност, коју је увијено уплео г. Величковић, уздигнута над сумњичењем онаке врсте. Само незнање или ниско клеветништво могу бити извор тим сумњачењима.

Ја мислим, господо посланици, да сам био јасан и да сам тачно одговорио на интерпелацију, сад остаје то: како ће се допети резолуција. Као што знате има два предлога да се донесе мотивисана резолуција. Ја остављам Скупштини да реши како хоће, али само знајте да сваки мотивисани прелаз па дневни ред, значи незадовољство са одговором. Ако желите да се страсти стишају један пут и да време употребимо корисније, ја предлагем, ма да се ова ствар мене, као министра, ништа не тиче, да пређемо на прост дневни ред.

Јован Авакумовић — Да ли је Раша Нинић ону реч, коју је казао, разумео или није, то остављам Скупштини и министру да цене; ну да су и г. Прота Милан и председник радикалног клуба пои Марко казали да су ондашњи власници наредили да се Адам отрује, то показују стенографске белешке. Ја само констатујем оно што су тројица из већине казали, а не допуштам да ми се каже да сам ја из тога хтео какву корист да извучем.

Министар унутрашњих дела Јован Ђаја — Ни па крај памети није ми било, да напоменем какву личну корист, него сам имао само на уму политичке користи, по томе г. Авакумовић право је протумачно моје речи.

Раша Нинић — Либерали су се ухватили за једну моју реч и кажу, да сам ја казао, да је шеф либералне

странке наредно, а ја сам казао, да је шеф полиције то наредно.

Милан Бурић — Г. Авакумовић и по други пут тврди, да сам ја пред Народном Скупштином казао, да је ондашња влада и ондашњи власници наредили, да се Адам отрује. Ја то нисам казао, да се из њихове радње може сумњати, зато што је болестан затворен. —

Риста Поповић — Г. министар одговарајући на интерпелацију казао је, како се свака мотивација, која се донесе у Скупштини, поводом ове интерпелације, сматра као знак незадовољства са одговором. То не стоји. У мотивацији коју сам ја поднео, нема ни речи о незадовољству. Ја сам казао, да примамо одговор г. министра а изјављујемо жељу, да се овакве појаве не дешавају више, иначе смо с одговором задовољни.

Потпредседник — Ствар је дошла до решавања, као што је познато, о овој ствари имају три предлога за решење, Скупштина треба да донесе своје решење. Ја ћу ставити на решење предлог г. Ристе Поповић, за тим предлог г. Новака Милошевића и за тим предлог г. Велизара Кундовића.

По чл. 81 пословника најпре се ставља на гласање предлог, којим се предлаже прост прелаз на дневни ред, за тим, ако овај предлог буде одбачен, долазе остали предлози за решење. Ја ћу према томе ставити на решење прво предлог г. Новака Милошевића, који је г. министар усвојио, да се пређе на прост дневни ред.

Дакле, ко је за то, да се преко интерпелације пређе на прост дневни ред нека седи, ко је против, пек устане. (Већина устаје). — Већина је устала, према томе оглашујем, да је предлог г. Новака Милошевића одбачен.

Сад ћу ставити на решење предлог г. Ристе Поповића.

Стојан Рибарац — Ја бих дао само једну реч: „да се овакве клеветничке појаве не дешавају.“

Потпредседник — Стављам на гласање, ко је за то, да се предлог г. Ристе Поповића прими, нека седи, ко је за то, да се одбаци, нека устане? (Већина седи). — Оглашујем, да је већина седела и да је примљен предлог г. Ристе Поповића.

Данашњу седницу закључујем, а другу заказујем сутра у 8 сах. На дневном је реду: продужење данашњег дневног реда, 2-го претрес закона о фонду свештеничком; други претрес закона о пољопривредном савету; други претрес закона о плаћању царине у злату и други претрес измена у закону о аграрном зајму.

Састанак је овај трајао до 12 $\frac{1}{2}$ часова по подне.

88 САСТАНАК

8 марта 1891 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Паја Вуковић

СЕКРЕТАР

Доброслав Ружић

Почетак у 9 часова пре подне.

Присутна су г. г. министри: привреде, финансије и просвете и цркв. послера.

Потпредседник — Отварам 88 састанак. Изволте чути протокол 87 састанка.

Секретар Вит. Младеновић прочита поменути протокол.

Марко Петровић — У колико сам ја чуо мени се чини, да је г. секретар у протоколу побројао извесне говорнице па казао, да су једни говорили да је Адам умро природном смрћу а други да је он умро неприродном смрћу. Ја бих молио г. секретара да још једном прочита.

Секретар Вит. Младеновић чита поново протокол.

Марко Петровић — У целом мом говору ја нисам нигде позитивно тврдио, да је Адам умро неприродном смрћу, но да стицај догађаја који су предходили његовој смрти, дају најобјективнијем посматраоцу тих догађаја разлога, да сумња, да је могло нечега бити; а чини ми се да су и сви остали говорници из већине у томе смислу говорили. Дакле, нико из већине није позитивно тврдио то што је у протоколу наведено, него је речено: да све што је предходило смрти тако важнога и одличнога човека, давало је разлога, да се посумња да је нечега било са тим човеком.

Секретар Вит. Младеновић — Па у томе смислу ја мислим да сам и написао протокол, а могу додати још и ове речи: „све што је предходило смрти Адамовој“ (Чује се: да се све исправи. . Жагор).

Живан Живановић — Заиста, како је протокол начињен изгледа да је Адам умро неприродно и са свим је умесна примедба поп Марка Петровића и доиста и мени тако изгледа, да по штилизацији протокола да су господа из већине тврдили да је Адам умро неприродном смрћу. Међутим у целој овој дебати, која је како тако свршена, три су главне тачке: последњи завршни говор г. министра, предлог г. В. Кундовића и предлог г. Ристе Поповића. Као што сте сви чули г. министар је разговетно у свом одговору потврдио ово троје: 1) да се у актима по томе делу тачно и разговетно види, да је Адам умро од запаљена плућа, — дакле од природне смрти; 2) министар је казао да се нигде не види да је покушано да се Адам отрује, и 3) да је ондашњи министар унутр. дела оставио пријатељима Адамовим половицу утробе Адамове на расположење да их анализирају, а ови сами то нису хтели.

Те су три тачке најбитније у овој ствари и тражим да се и оне унесу у протокол, сем тога тражим да се у протокол унесе и мотивација Велизара Кундовића, коју је предложио Скупштини по овој ствари од либералне стране, и која гласи: да се поведе кривична истрага и по потреби нареди и анализа дроба.

Потпредседник — Протокол се саставља укратко а опширно се налази у стенографским белешкама.

Секретар Вит. Младеновић — У протоколу се не уноси ништа више него што је Скупштина решила и протокол се саставља укратко, а кад би се у протокол уносило све што је у Скупштини предлагано, онда би протокол био врло велики. Скупштина је донела одлуку да се протоколи најкраће воде и само одлуке скупштинске унесе. И према томе ја сам само поређао имена оних говорника, који су говорили за а који против, питање је било двојаке природе двојаког правца и ја сам тако говоре груписао.

Живан Живановић — Ја остајем при томе да се скупштинска решења заиста унесе у протокол, али кад је Новак Милошевић предложио прост дневни ред а тако исто и министар унутр. дела предложио је прост дневни ред, који Скупштина није усвојила, а међутим опет су ушли у протокол, онда ја мислим да би у протокол требало ставити и предлог г. Кундовића и ако није усвојен. (Чује се: тако је).

Секретар Вит. Младеновић — Ја могу у протокол ставити шта је предложио г. Кундовић, али у протокол не могу да унесем његов мотивисан предлог. (Жагор).

Потпредседник — Молим вас господа, ја ћу ставити прочитани протокол на гласање, па ако Скупштина није са њиме задовољна нека га одбаци. (Тако је). Дакле, ко је за то, да се прочитани протокол са исправком, коју је г. извештач примио, усвоји, тај нека седи, ко је противан нека устане? (Већина устала). — Већина је устала и према томе протокол је одбачен.

Изволте чути молбе и жалбе упућене Скупштини.

Секретар чита:

Задруга пчеларско-воћарска из Београда, моли за бесплатну пошту;

Пауна, удова пок. Алексе Грујића из Добриње у ср. по жешком окр. ужичком, моли за инвалидску потпору;

Лазар Пандуровић бив. надзорник рудника сењског у ср. параћинском окр. моравском, моли за државну помоћ;

С. Протић из Раброва у ср. рамском окр. пожаревачком жали се што му никакву службу не дају.

Потпредседник — Све прочитане молбе и жалбе упутиће се одбору за молбе и жалбе.

Изволте чути три молбе посланичке за одсуство.

Секретар чита :

Народној Скупштини

Молим Скупштину да ми дозволи да могу седам дана одсуствовати од моје посланичке дужности.

Одсуство ћу употребити од сутра.

8 марта, 1891 год.

Београд.

Вел. Кундовић
НАР. ПОСЛАНИК.

Народној Скупштини.

Због мојих домаћих послова нужно ми је пето-дневно одсуство.

Молим Народну Скупштину да ми ово дозволи.

8 марта 1891 год.

Београд.

Таса Ђикић
ПОСЛАНИК.

Народној Скупштини

Због слабости у породици потребно ми је седам дана одсуства, па молим Скупштину да ми исто даде, рачунајући од данас.

8 марта 1891 год.

Београд.

Н. М. Ристић
НАР. ПОСЛАНИК.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражена одсуства? (Одобрава). — Објављујем да им је Скупштина одобрила одсуство.

Изволте чути четири указа Краљевских Намесника.

Секретар чита :

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра правде, а по саслушању министарског савета, решили смо и решавамо :

Овлашћује се Наш министар правде, да редовној Народној Скупштини сазваној на дан 1 новембра 1890 год., може поднети предлог, да му се одобри накнадни кредит из државне касе од 1200 динара, колико је још потребно за измирење плате служитеља правосудне струке за ову 1890 годину.

Наш министар правде нека ово решење изврши.

20 децембра 1890 год.

у Београду.

Јов. Ристић
К. С. Протић
Ј. Вели-Марковић.

Министар правде

М. Кр. Ђорђевић с. р.

Исти гласи :

ПРЕДЛОГ

Народној Скупштини

Буџетом за ову 1890 годину, који је Народна Скупштина одобрила, одређено је на плату служитеља правосудне струке 63.278 динара.

Ова сума није могла да подмири плату служитеља, с тога, што је Народна Скупштина смањила предложену цифру на плату њихову. Услед овога морао се смањити број служитеља при појединим судовима. Но како се ово смањење није могло одмах извршити, док се претходно не сазна код којих се судова може ово учинити, то је потребно било да се о овоме прибаве извешта од судова.

Ово се морало учинити с тога, што су поједини судови, поред већ постојећег броја служитеља тражили, да им начелства окружна дају своје служитеље ради чувања притвореника, којих је број код неких судова био тако велики, да служитељи судски нису били у стању да одржавају стражу над притвореницима, која се морала и дају и поћу одређивати. По добиеним извештајима од судова одмах је умањен број служитеља, отпуштањем њих шеснаесторице.

Но за ово време њима је плата следовала, која им је и издата до дана отпуштања, те се је услед тога морала преорачити буџетска сума са 1200 динара.

С тога потписати министар правде има част предложити Народној Скупштини, да изводи решити следеће :

»Одобрава се министру правде накнадни кредит из државне касе од 1200 динара, колико је још потребно за подмирење плате служитеља правосудне струке за ову 1890 годину.»

20 децембра 1890 год.

у Београду.

МИНИСТАР ПРАВДЕ

М. Кр. Ђорђевић, с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог председника Нашег министарског савета, Нашег министра иностраних дела, а по саслушању Нашег министарског савета, овлашћујемо Нашег министра иностраних дела, да може поднети Народној Скупштини на решење :

Решење министарског савета од 27 октобра 1890 год., којим се министарству иностраних дела увеличава кредит са са 1000 динара на партију за шиљање новаца и званичних пакета у 1890 години, Народна Скупштина одобрава с тим, да ови издаци имају пасти на терет готовине државне касе.

Председник Нашег министарског савета, Наш министар иностраних дела, нека овај указ изврши.

17 децембра 1890 год.

у Београду.

Јов. Ристић, с. р.

К. Протић с. р.

Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник Министарског Савета
Министар иностраних дела
Генерал

С. Грујић, с. р.

Решење гласи :

Народној Скупштини

Буџетом за 1890 год. одобрено је министарству иностраних дела на шиљање новаца и званичних пакета 2000 динара. Но пошто је ова сума поодавно угрошена била, а издаци, који

треба да се из тога кредита исплаћују морали су се и даље чинити, нити се ту по произвољству може чинити каква штедња, пошто те трошкове изазива сама радња министарства; то сам се обратио министарском савету, и он ми је под 27 октобра 1890 год. увеличао на терет готовине државне поменути кредит са 1000 динара.

Да би се ово решење министарског савета узаконило, част ми је предложити Народној Скупштини, да изволи одобрити и решити:

Решење министарског савета од 27 октобра 1890 год., којим се министарству иностраних дела увеличава кредит с 1000 динара на партију за шаљање новача и званичних пакета у 1890 години, Народна Скупштина признаје с тим, да ови издаци имају пасти на терет готовине државне касе.

Председник Министарског Савета
Министар иностраних дела
Генерал

С. Грујић, с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра народне привреде, а по са-слушању министарског савета, решили смо и решавамо:

Одобрава се министру народне привреде да редовној Народној Скупштини сазваној за 1890 год., поднесе предлог да може у рачунима својих расхода за 1888, 1889 и 1890 год. показати на терет државне готовине издатак од 170.517.85 дин. учињених око излагања српских производа на светској изложби у Паризу, држаној у 1889 години.

Наш министар народне привреде, нека изврши овај указ.

4 марта 1891 год.

Београд.

Јов. Ристић с. р.

К. С. Протић с. р.

Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар народне привреде

К. С. Таушановић.

Исти гласи:

ПРЕДЛОГ

Народној Скупштини

На позив владе Републике Француске, да Србија са својим производима, учествује на светској изложби, која је држана у Паризу, у почетку 1889 године, влада је Његовог Величанства Краља српског у министарској седници од 18 Марта 1887 год. донела одлуку, да наша земља званично буде заступљена на светској изложби у Паризу 1889 год., па је о овој својој одлуци известила и владу Француске Републике.

Доцније, а то је 28 Новембра исте године, министарски је савет поново узео у решавање ово питање, па је с погледом на финансиско стање наше земље, а из обзира на потребну штедњу донео друго решење: да Србија не учествује званично у овој изложби.

Но министар народне привреде према својој позиви, узев у озбиљну оцену питање о овој изложби, дошао је до тог уверења, да интереси наше земље, како у привредном, тако и у политичком погледу захтевају да и она буде званично заступљена на светској изложби у Паризу 1889 год. и кад ови интереси наше земље захтевају, да памирење ових интереса не треба да спречава штедња, па је понова предложио Министарском Савету, и овај је у седници својој, оценивши поново стање ствари, 30 Децембра 1887 год. ЦБр. 2491, решио:

1., Да Србија буде званично заступљена на светској изложби у Паризу 1889 год.

2., Да се министру народне привреде за ову циљ стави на расподјелу сума од 100.000 динара, тако, да се од тога 40.000 динара стави у буџет за 1887/8, а остало у 60.000 у буџету министарства народне привреде за 1888/9 рачунску годину.

3., Да се за руковођење послова око припреме производа за изложбу састави нарочити одбор, а сво руковођење радње око заступања Србије на овој изложби да се повери министарству народне привреде.

На основу горњег решења Министарског Савета, министар је народне привреде решењем својим од 22 Јануара 1888 године. Ц.Бр. 170, одређену суму од 100.000 динара распоредно овако:

1.	Одељењу рударском	65.000 динара
2.	" трговине радности и саобраћаја	10.000 "
3.	" земљорадње и сточарства	20.000 "
4.	" шумарском	5.000 "

Свега 100.000 динара

Па је за распоређене суме отворен кредит код окружних благајна за исплату прикупљених ствари и плаћање разних радова, око спреме и израде изложбених предмета.

Но како је састављен одбор за париску изложбу у току свога рада увидео, да све гране наше производње, а поглавито она из гране радиности, не може достојно бити заступљена на сеетској изложби, ако се занацијам по неких производа, не да новчана помоћ ради израде поручених предмета, и ако се по неки предмети са свим не откупе, које израдиоци не уступају бесплатно за изложбу, то је ради тога и изложбени одбор морао да чини извесне издатке на припомоћ око израде, и на откуп извесних предмета. Даље, пошто пододбори, који су образовани у земљи ради прикупљања и одабирања изложбених предмета из своје околине, нису могли да изврше поверени им посао, као што треба, то је одбор принуђен био да одашље одавде из Београда четири стручна лица у поједине крајеве земље, ради прибирања и одабирања изложбених предмета, којим поводом морао је да учини извесне издатке на одаслана лица. И на послетку одбор је имао издатака на паковање предмета како у унутрашњости, тако и на паковање предмета овде у Београду, и на транспорт предмета до Париза и натраг.

Осим издатака, које је непосредно имало министарство народне привреде, и издатака, које је морао да учини одбор за изложбу, имало је издатака, који су у Паризу учињени. Већ самим законом о изложби, стављени су извесни терети на излагаче. Тако израде басаде на згради, њен унутрашњи намештај и декорисање, падали су на терет излагача, осим других издатака, као што су: пренос ствари са железнице у изложбени локал, одакивање, намештање, чување истих за време изложбе, руковођење изложбеног одељка, паковање и одношење изложбених предмета.

Када је наш конзул у Паризу известио краљевску владу, да је за излагање српских предмета добивено угледно место, и да је по састављеном предрачуно потребно 23.000 динара за уређење и декорисање одређеног локала, министарски је Савет решењем својим од 6 фебруара 1889 год. одобрио овај издатак, да се може издати поред суме од 100.000 динара, која је решењем његовим од 30 Децембра 1887 године одобрена, но пошто је потребна била још нека извесна сума за измирење већ учињених издатака, и издатака који ће учињени бити за транспортирање изложбених предмета до Париза и натраг, на дијирне и трошкове оних лица, која ће за време трајања изложбе у Паризу присуствовати, то је министар народне привреде предложио Министарском Савету, те је овај у својој седници од 18 Фебруара 1889 године изволио решити, да се на спрему изложбе и на заступање Србије на светској изложби у Паризу, поред одобрене суме, решењем Министарског Савета, од 30 Децембра 1887 године, у 100.000

динара може изузети и утрошити још 70.517.85 динара и то из суме која је депонована у министарству финансије, на цел српске изложбе од извршноца последњег државног зајма за откуп дуванског монопола.

Учествовањем на поменутој светској изложби, земља наша имала је издатка 170.517.85 динара, али је имала користи. Она је први пут том приликом изнела на углед своје минерално богатство, које не обрађено лежи, и које ће бити у стању, да изазове вољнијих и вештијих радника и више капитала за обрађивање. Наша вина, и многи други производи по-о-радње, који на далеким пијацама нису познати били, оцењени су, да могу бити предмет светске трговине, и наћиће шпру пијацу, но што су до сада имали, а изложени предмети наше радности и кућевне индустрије, могли су дати доказа, да ми имамо предмета, који не само што могу да подмире нашу потребу, но могу да буду и предмет извозне трговине.

Да би се учињени издаци могли показати у расходу министарства народне привреде нужно је законодавно решење. Пошто прошло-годишња Ванредна Народна Скупштина, којој је предлог за расходовање поднесен, није због свога распушта донела никакво решење, част ми је понова предложити редовној Народној Скупштини сазваној за 1890 годину, да изводи решити:

„Одобрава се министру народне привреде, да може у рачунима својих расхода за 1888, 1889, 1890 годину показати на терат државне готовине, издатак у суми од 170.517.85 динара, учињени око излагања српских производа на светској изложби држаној 1889 године у Паризу.“

ПБр. 1477

4 Марта 1891 год.
у Београду

МИНИСТАР НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ,
К. С. Таушановић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра народне привреде, а по са-слушању министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш министар народне привреде, да поднесе Народној Скупштини, сазваној у први сазив прве периоде, на решење предлог, да се министру народне привреде одобрава, да поред 27.000 динара, колико је одобрено буџетом за 1890 годину на издржавање ђака, канцеларијске трошкове, огрев и осветљење управе ратарске школе, може утрошити из државне готовине још 4.931.69 дин. и ову суму показати у расходима рачуна за 1890 годину.

Наш министар народне привреде нека изврши овај указ.

28 фебруара 1891 год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар народне привреде
К. С. Таушановић.

Предлог гласи:

Народној Скупштини

Буџетом за 1890 годину предвиђено је на издржавање ђака, на огрев, осветљење и канцеларијске трошкове Управе ратарске школе у Краљеву 27.000 динара. Ну на крају 1890 рачунске године показала је се горња сума недовољна за подмирење неодложних издатака, који су по овој партији учињени,

и Управа ратарске школе актом својим од 5 фебруара прошле 1890 год. Бр. 1170, и актом од 8 фебруара 1891 год. Бр. 190, молила ме је, да јој се отвори накнадни кредит за 4.931 дин. 69 пара.

Издаци речне школе по наведеној партији за 1890 год., морали су се прекорачити с тога:

1) Што су питомци добили сељачко одело, које је саразмерно скупље, по питомачко одело ранијих година, јер је ранијих година плаћан пар по 60—65 дин., а у 1890 години пар сељачког одела плаћен је по 76 динара.

2) Што су питомци, сходно правилима, добили поред опанака по један пар чизама, док ранијих година поред опанака, добијали су цокуле. Чизме су плаћане по 20 дин. 95 пара, а цокуле у средњу руку по 11 динара.

3) Што су ђачке кошуље од српскога платна плаћене по 8 дин. 32 паре, међутим оне од американа само 3 дин. 10 пара; и

4) Што је у години 1890 било 84 ђака, а ранијих година било их је толико само у 1889 години, ипаче број је био далеко мањи.

Ја сам се уверио о умесности овога тражења Управе ратарске школе и увиђајући, да су потребе речене школе, за које се тражи накнадни кредит од 4.931 дин. 69 пара неопходно нужне, — мени је част предложити Народној Скупштини, да изводи решити:

„Одобрава се министру народне привреде, да поред 27.000 динара, колико је одобрено буџетом за 1890 годину на издржавање ђака, канцеларијске трошкове, огрев и осветљење, може утрошити из државне готовине још 4.931 дин. 69 пара, и ову суму показати у расходу за 1890 годину.“

Министар народне привреде
К. С. Таушановић

Потпредседник — Сва ова четири предлога упућују се секцијама а после 24 часа мислим да се упуте одбору финансијском Усваја ли Скупштина? (Усваја).

Тома Јовановић — У почетку ове Скупштине ја сам поднео једну интерпелацију на министра финансије и ја, држећи се свога права посланичког, упутно сам ту интерпелацију по пословнику.

Ја мислим, да је г. министар дужан да одговори и на моју интерпелацију, кад је већ одговорно на интерпелацију Ранка Тајсића, са којом је слична и моја интерпелација.

Ја мислим, да није требао том приликом да се додирне и моје интерпелације и да то сматра као одговор, него и на моју интерпелацију треба засебно да одговори. Ја бих молио председништво да позове г. министра, да што пре одговори и на моју интерпелацију, јер и ја сам посланик, на то имам право да тражим и мојим бирачима треба да дајем рачуна о своме раду.

Та је интерпелација односно одређене комисије за преглед општинских пореских рачуна.

Потпредседник — Као што је познато г. министар финансије одговорно је на све интерпелације и ја мислим да је и на вашу интерпелацију одговорно приликом одговарања на интерпелацију Ранка Тајсића, која је слична са овом. Ну, председништво ће онет питати г. министра да ли ће и на ту интерпелацију одговорати или не, на кад ми одговори ја ћу вам саопштити.

Сад прелазимо на дневни ред.

На дневном је реду други претрес законскога предлога о фонду свештеничком.

Молим г. извршноца да заузме своје место.

Известилац Алекса Ратарац — Ја ћу овај пројект законски да читам онако, како га је Скупштина усвојила на првом читању.

Чита члан 1 (ст. 523 и 845).

Потпредседник — Прича ли Скупштина члан 1? (Прима).

Известилац чита члан 2.

Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 2 ?
(Прима).
Известилац чита члан 3.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 3 ?
(Прима).
Известилац чита члан 4.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 4 ?
(Прима).
Известилац чита члан 5 ?
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 5 ?
(Прима).
Известилац чита члан 6.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 6 ?
(Прима).
Известилац чита члан 7.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 7 ?
(Прима).
Известилац чита члан 8.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 8 ?
(Прима).
Известилац чита члан 9.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 9 ?
(Прима).
Известилац чита члан 10.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 10 ?
(Прима).
Известилац чита члан 11.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 11 ?
(Прима).
Известилац чита члан 12.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 12 ?
(Прима).
Известилац чита члан 13.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 13 ?
(Прима).
Известилац чита члан 14.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 14 ?
(Прима).
Известилац чита члан 15.
Потпредседник — Прима ли Скупштина члан 15 ?
(Прима).
Известилац чита члан 16.
Радисав Митровић — Мени изгледа господо, да би се овим чланом, како је стилизован, учинила велика неправда свештеницима у кршевитим крајевима. Свештеници ти у кршевитим крајевима имају истина по 400 домова, али парохијани су тако сиромашни, да не могу да плаћају ни бир, а камо ли за остала чинодејства, која им свештеници врше. Баш у тим кршевитим крајевима онајвеће су парохије, јер и комисије, које су регулисавале парохије давањем већих парохија, дали су неку накнаду свештеницима у тим кршевитим крајевима. Сад овим чланом хоће се да свештеници тих парохија дођу у исти ред са свештеницима вар. Београда, и да плаћају као свештеници вароши Београда прву класу ових улога. Док међу тим они би врло радо пристали да плаћају за мању класу, па према таквој класи, коју плаћају, да њихова фамилија има мању пензију, пошто неће ни моћи платити те највеће улоге. Узмимо за пример срез јабланички, срез косанички, срез заплански, све срезове у округу ужичком, срез студенички и драгачевски у округу рудничком, срез азбуковачки у округу подринском — и онда размислите, да ли је право да се свештеници тих срезова срањују са свештеницима из вароши Београда. Према овоме када Скупштина није усвојила при првом читању предлог, да свештеници сами бирају класу за коју ће улагати, ја бих предложио код овога члана, да у прву класу долазе сви окружни протопрезвитери, свештеници вароши Београда и парохија од 400 или више домова, сем парохија у округу ужичком, топличком и рудничком, које долазе у другу класу, ако има госноде посланика, да потпомогну овај мој предлог (Не потпомажу га).

Ја мислим, господо, да не би требало да се грешимо о те људе, да долазе у прву класу, у коју долазе свештеници окружни и свештеници вароши Београда.

Новак Милошевић — Пошто није потпомогнут предлог г. Радисава, немам шта да кажем.

Известилац А. Ратарац — Исто тако и ја немам много шта да кажем, кад није потпомогнут предлог г. Радисава, само хоћу да напоменем ово: Не може бити изузетка за та кршевита места с тога, што закон о таксама подједнак је за све крајеве, и свештеник у кршевитим крајевима од грађанина наплаћује исто онолику таксу као у богатим местима. Г. Радисав можда рачуна на вапредне приходе свештеника у окружним местима од писања, али закон се не може обзирати на то, него се само обзире на закон о таксама.

Радисав Митровић — Ја сам сматрао за дужност да ово напоменем и овај предлог изнесем, а грех на душу свештеницима, који су у Скупштини, што чине овакву неправду својим друговима, који су у кршевитим крајевима.

Потпредседник — Молим вас, немојте вређати своје другове! Стављам на решење чл. 16. Усваја ли Скупштина чл. 16? (Усваја).

Известилац прочита чл. 17.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина прочитани члан? (Усваја).

Известилац прочита члан 18.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 18? (Усваја).

Известилац прочита члан 19.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 19? (Усваја).

Известилац прочита члан 20.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина прочитани члан? (Усваја).

Известилац прочита члан 21.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 21? (Усваја).

Известилац прочита чл. 22.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 22? (Усваја).

Известилац прочита чл. 23.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 23? (Усваја).

Известилац прочита чл. 24.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 24? (Усваја).

Известилац прочита чл. 25.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина прочитани члан? (Усваја).

Известилац прочита чл. 26.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 26? (Усваја).

Известилац прочита чл. 27.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 27? (Усваја).

Известилац прочита чл. 28.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 28? (Усваја).

Известилац прочита чл. 29.

Андра Љубичић — Да не би стојао у противности овај члан са пређашњим чланом, ја бих био мишљења, да се изоставе речи: „од навршене пете до петнаесте године“, но само да се каже: „до петнаесте године“. Према ранијим члановима тако треба да буде.

Минист. просвете Андра Николић — Ја изјављујем да примам ову примедбу г. Љубичића, јер је она последица према члану 13 и 14 како је он усвојен. Кад није остављено да се читавих 5 година мора чекати, онда не може остати

ни ова одредба, која даје пензију после 5 година, и онда ваља у овом члану изоставити оно: „од навршене пете године“, па казати само: „до петнаесте године“.

Известилац — И ја примам ову измену.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина чл. 29. са изменом, коју је предложио г. Љубичић, а на коју је пристао г. министар и известилац? (Усваја).

Известилац прочита чл. 30.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 30? (Усваја).

Известилац прочита чл. 31.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 31? (Усваја).

Известилац прочита чл. 32.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 32? (Усваја).

Известилац прочита чл. 33.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 33? (Усваја).

Известилац прочита члан 34.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 34? (Усваја).

Известилац прочита чл. 35. (Чује се: чл. 35 мора да отпадне!).

Ево за што не може да отпадне, Овде се главна ствар тиче основног улога. Ако један свештеник не уложи основни улог, а уложи само рецимо једногодишњи редовни улог, онда ако он умре, његова фамилија нема пензију, него јој се само враћа онај редовни улог.

Таса Вукосављевић — Ја држим, ипак да овај члан треба да отпадне, јер улагање у фонд свештенички не зависи од свештеника. Сваки мора да улаже. [Благајник ће да узме сваком свештенику онолико, колико је дужан да да. Овде се вели овако: „ако би лице, које у фонд улаже, пре пет година свог улагања умрло, а није према наређењу другог одељка чл. 14 овог закона основни и редовни петогодишњи улог у један пут уложило, његова породица нема права на издржавање из овог фонда, него ће јој се само вратити редовни уложени улог без интереса“. Пошто сваки свештеник мора уложити основни улог, ја мислим да овај члан треба са свим да отпадне.

Новак Милошевић — Ја сам мишљења да чл. 35 треба да остане, али овако да гласи: да се изоставе речи: „редовни петогодишњи улог“, и оне речи: „уједанпут“, и онда се неће бркати појмови о основном улогу и редовном једногодишњем улогу. И онда овај члан ја мислим да би требало да гласи овако: „Ако би лице које у овај фонд улаже, пре пет година умрло, а није према наређењу другог одељка чл. 14 овог закона, основни улог положило“ и т. д.

Известилац — Ево зашто треба овај члан да остане. Овде се каже: „ако би какво лице пре 5 година умрло, а није основни улог положило“, јер је према једном ранијем члану остављено право свештеницима да у шестомесечним отплатама положи тај основни улог. Сад рецимо један свештеник није у години дана положио основни улог, а дао је редовни улог и умре, онда његова породица нема права на пензију и онај улог редовни враћа јој се без интереса. Ту је учињена измена и на првом читању и не помињу се оне речи: „редовни петогодишњи улог“. Дакле молим вас, ево како ће да гласи чл. 35: „Ако би лице, које у овај фонд улаже, пре пет година свога улагања умрло, а није према наређењу другог одељка чл. 14. овог закона основни улог уложило, његова породица нема права на издржавање из фонда, него ће јој се вратити уложени редовни улог без интереса.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина чл. 35 као што га је г. известилац прочитао? (Усваја).

Известилац прочита чл. 36.

Потпредседник — Стављам на решење. Усваја ли Скупштина чл. 36? (Усваја).

Известилац прочита чл. 37.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 37? (Усваја).

Известилац прочита чл. 38.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 38? (Усваја).

Известилац прочита чл. 39.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 39? (Усваја).

С овим је свршен и други претрес. Закон се цео враћа одбору ради стилизације и чим одбор буде готов онда ће се вратити Скупштини да се о целом закону поименце гласа.

На реду је сад други претрес пројекта закона о привредном савету; изволте чути г. известилаца.

Известилац прочита чл. 1.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина члан 1? (Усваја).

Известилац прочита чл. 2.

Витомир Младеновић — Ја сам на првом читању додирнуо ова питања односно састава овога привредног савета и исказао своје мишљење, да би било врло добро унети у овај члан и ту одредбу, да поред чланова, које министар поставља улазе као чланови у тај савет и поједини чланови, које колегија привредно-трговачких и занатлијских школа изберу између себе. Ја држим да то не би ствари штетило но би веће користи доносило. Дакле, мој би предлог био да сем оних 15 чланова, које г. министар поставља улазе у савет и поједини наставници, које колегије између себе изберу из привредно-трговачких и занатлијских школа.

Потпредседник — Пошто нико не тражи реч стављам на гласање: Усваја ли Скупштина чл. 2 као што га је г. известилац прочитао? (Усваја).

Известилац прочита чл. 3.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина чл. 3? (Усваја).

Известилац прочита чл. 4.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина чл. 4? (Усваја).

Известилац прочита чл. 5.

Витомир Младеновић — Ако је Скупштина вољна, то би се овде могла уметнути још једна тачка, која би говорила о томе, да овај савет даје мишљење о израђеним програмима и наставним плановима за привредно-трговачке школе.

Известилац Вића Радоваковић — Ја мислим да је тај смисао, који хоће да г. Витомир овде умете, потпуно јасно казати у тачки под в. Привредни закон једне установе вели како ће се вршити наставни план, и по овој тачки под в, свакако се подразумева, да та правила прописује овај савет у договору са министром.

Витомир Младеновић — Ја не бих могао да се сложим с тим, да је ово обухваћено овом тачком под в, јер програм је друго, а обим програма, у коме ће се поједини предмети предавати, то је друго, а правила су са свим нешто треће. Ја мислим да се не може подвести овде, јер обим програма и наставног плана то је садржина школе го је што чини њену главну садржину. Рецимо, да у програму стоји да се предаје трговачка географија, питање је сад, у коме ће обиму то чинити. То треба да се проише у виду програма, а за то би био најкомпетентији да проише тај привредни савет у договору са министром.

Потпредседник — Претрес је свршен. Стављам на решење: Усваја ли Скупштина чл. 5? (Усваја).

Известилац прочита чл. 6.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина чл. 6? (Усваја).

Известилац прочита чл. 7.

Потпредседник — Усваја ли Скупштина чл. 7? (Усваја).

(наставите се)